Ar Kungpascha wisuschehkliga augsta Keisara wehleschanu.

Maksa ar peesuhtischanu par pasti:
Ar Peelikumu: par gadu 2 rbl. 75 kap.
bes Peelikuma: par gadu 2 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu 1 „ 40 „
bes Peelikuma: par ½ gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 90 „
bes Peelikuma: par ¼ gadu — „ 70 „

Maksa bes peesuhtischanas Rigâ:
Ar Peelikumu: par gadu 1 rbl. 75 kap.
bes Peelikuma: par gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu — „ 90 „
bes Peelikuma: par ½ gadu — „ 55 „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 50 „
bes Peelikuma: par ¼ gadu — „ 30 „

Mahjas Weesis.

Mahjas Weesis teek isdots festdeenâm no plkst. 8 fahkot.

Maksa par sludinaschanu:
par weenas flejas smalku rakstu (Petit)-rindu, jeb to weetu, ko tahda rinda eenem, maksa 8 kap.

Redakzija un ekspedizija Rigâ, Ernst Plates grahmatu- un bilschu-drukatawâ un burtu-leetuwê pee Peters basnizas.

37. gada-gahjums. — Mahjas Weesis isnahk weenreis pa nedeku.

№ 16. Sestdeen, 18. aprilî. 1892.

Mahjas Weesi ar Peelikumu war pastellet un **sludinajumus** nodot **Rigâ, manâ drukatawâ un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ pee Petera basnizas.** Bes tam Mahjas Weesi war wehl pastellet bes daudz peenemschanas weetâm Peterburgas un Jelgawas Ahrrigâ, wehl zitâs pilsehtâs, kâ: **Jehsis:** B. Peterson un Grahwel kgu pahrdotawâs; **Walkâ:** M. Rudolff un Paulin kgu grahmatu pahrdotawâs; **Walmeerâ:** E. G. Trey un dehla kgu grahm. pahrdotawâ; **Nujenê:** J. Alksne kga grahm. pahrdotawâ; **Laudonâ:** pee grahm. sehjeja Karl Gruhsin kga; **Jaunjelgawâ:** A. Schwabe kga grahm. pahrdotawâ; **Jelgawâ:** Besthorn kga grahm. pahrdotawâ, Pils eelâ; H. Allunan un Jaeger kgu grahm. pahrdotawâs; **Bauskâ:** Beckmann kga grahm. pahrdotawâ; **Kuldigâ:** Besthorn kga grahmatu pahrdotawâ; **Talsôs:** H. Tow kga grahmatu pahrdotawâ un bibliotekâ un Wolontschewski kga grahmatu pahrdotawâ. Tad wehl „Mahjas Weesi“ war apstellet pee saweem zeen. draudses mahzitajeem, skolotajeem un pagasta skribweeem, kurus mihli luhdsu, tahdas apstelleschanas laipni peenemt.

Par mahju tureschanu.

Zaur semneeku likumeem no 1860. gada darija galu daschadam klausibam un nodibinaja masgruntneezibu un naudas renti. Tagad no ta laika jau pagahjuschi pahri par 30 gadeem. Tas naw mass laika sprihdis. 30 gadôs war daudz kas pahrwehrstees, pahrgrositees un notiktees. Lai eeprasamees ween saweem tehweem un weztehweem, kas scho laika sprihdi ar prahtu zaurdsihwojuschi, par winu preekeem waj behdam, par winu sadsihwes zihnineem. Tee mums sinâs pateikt daschu labu sadsihwes mahzibu un peedsihwojumu, no ka muhsu prahts wehl nebûs daschkârt ne sapnojis. Tee it ihpaschi sin salidsinat tos klauschu laikus, preeksch 30 gadeem, ar tagadejeem masgruntneezibas laikeem. Gekis tas, kas negrib klausitees winu peedsihwojumôs. Jaunâ paaudse newar ne eedomatees ta stahwokla un tahs rihzibas, kurâ atradâs muhsu tehwi. Jaunai paaudsei isklausas kâ pasaka senâs klausibas un kungu gaitas, kuras muhsu tehwi tatschu zauri dsihwojuschi un isbaudijuschi. Neaismirstamais Keisars Aleksandris II., zaur peemineto likumu no 1860. gada, ari semneekus ir zehlis zilweku kahrtâ un zilweku teesibâs, tâ sakot, ir israhwis no gruhta juhga, no gruhtajam klausibam un atkahwis pascheem gruntsgabalus eemantot uz muhschigeem laikeem. Gan toreiz isplatijâs baumes, ka „semi jau neweens newarot nopirkt“, un daschs labs, neispradams schahs buhschanas, atsazijâs no sawas [illegible] weetinas un no sawam eemihtam tekam, teikdams, ka nu gribot tikai naudu ismahnit, ko wehlak, sinams, noschehloja! Tomêr schi leeta nehma deesgan spehzigu wirseenu, mahja pehz mahjas pahrgahja semneeku, masgruntneeku ihpaschumâ, tâ ka tagad jau leelakâ daļa mahju, kuras muhsu tehwi tehwu eepirkuschi par dsimtu uz behrnu behrneem.

Pehdejôs gadôs nu gruntneezibai raduschees leeli launumi, kas winai loti kaitê un to kawê sawâ attihstibâ. Leelakais launums gan ir leelâ laukšaimneezibas krihse un semâs raschojumu zenas, kas gruntneezibu nomâz, tomêr ir ari ziti launumi, kas zaur prahtigaku saimneekoschanu buhtu leelakâ waj masakâ mehrâ nowehrschami.

Daudzi no muhsu tehweem paraduschi, eekam paschi wehl pilnôs spehka gadôs, dehlam mahju „norakstit“ un to eezelt par „saimneeku“, itin kâ tai laikâ, kad zaur to, ka dehls bij saimneeks waj leelkungu kutschers, tas kluwa no „losem“ brihws. Tehws, sinams, atsakas no sawam saimneeka teesibam, kurâs winsch ir pilnigs patwaldneeks, dehlam par labu. Bet waj dehli scho tehwa labsirdibu isleeto ar atsinibu, tas ir zits jautajums. Zik daudzreiz jau tas naw peedsihwots, ka tehwi ar asaram un sirdsehsteem noschehlo scho pahragro soli. Dehli ne sapnot nesapno par teem gruhtumeem, ko tehwi zeetuschi, mahjas eepirkdami, behrnus audzinadami un skolodami. Dehls, siltâ tehwa weetâ kluwis un usstehdees uz saimneeka krehsla, daschu labu reizi sawu weegli eeguhto tehwa mahju un padomu ari tikpat weegli palaisch, kamêr tehwam tikai janoskatas ween.

Par peerahdijumu, ka dehli nodsihwo jo drihz tehwa mahjas, lai der sekoschs aizrahdijums: Preeksch kahdeem trim gadeem tehws atdewa dehlam sawu dsimtmahju, ar to noluhku, lai dehls prezetu „bagatu lihgawu“ un mahju padaritu gluschi tihru no paradeem. Dehls, par saimneeku kluwis, nodomâ atpuhstees no gruhteem darbeem. Winam netihkas wairs agri zeltees, uszihtigi strahdat, bet labaki ilgi gulet, pastaigatees pa leelzeku, ar speekiti rokâ, kurpitem kahjâs, lihdz krogam un atpakaļ, paspehlet biljardu u. t. t. Par pehdejeem gadeem, kamêr mahja atrodas jaunâ saimneeka rokâ, netika nedz rente, nedz zitas nodoschanas lidsinatas un tadêļ naw nekâds brihnums, ka pagahjuschâ pawasarâ mahjai tapa konkurss pasludinats. Negribedams nu mahju gluschi uhtrupê laist, jaunais saimneeks pasteidzâs to no [illegible] mihwam, kas prata paradneekus apmeerinat un konkursu pa[illegible] naudas „saimneekam“ tik atlikâs, ka nopirka jaunas „ehrmonikas“ ar 4 registreem un tschihkstinaja zaureem wasaras wakareem, tâ ka ir kaimineem apnika klausitees scho „welna musikas“ trokšni.

Tâ, luhk, rihkojas daudzi jauneezeltee tehwa mahju mantneeki, tehweem „maises deweji“!

Tadêļ tehwam, pirms mahju atdod dehlam, to wajadzetu labi preekschlaikâ apdomat, jo muhscha gala neweens newar redzet. Kas naw pats mahzijees zeest, par sewi ruhpetees un sadsihwes zihninôs zauri kultees, tahdu pasaule nem drihz „uz nageem“, pahrmahza un palaisch. Tâ ir notizis ar daudz mihkeem tehwu dehlineem — saimneekeem. Lai tik paskatamees ween laikrakstu slejâs, tur desmitâm skaitamas masgruntueeku mahjas, kuras noliktôs terminôs pahrdos atklahtâ wairaksolischanâ. Un weena daļa teescham no schahm ir jauno saimneeku „dehlu“ mahjas.

Bet ja nu waizajam, kadêļ pahrdod? tad gan ik katram uz to buhs gluschi weenkahrscha, pateesiga atbilde gatawa, proti: paradu dêļ! Un par to naw nemaz ko brihnetees, ka dsimtmahjas teek pahrdotas paradu dêļ atklahtâ wairaksolischanâ. Tâ jau tas ir agrak bijis un pastahwês, kamêr zilwekeem buhs prasibu teesibas, kas nodibinatas uz likumu pamateem. Bet kâ dsimtmahjas teek tik tahlu paradôs eelaistas, ka tahm janâk sem ahmura, ta ir zita leeta!

Otra un galwenakâ kluhda pee mahju krischanas konkursâ ir gan nenoleedzami dzerschanas liga krogôs. Schi neleetiba jau deesgan laikrakstôs graisita un winas launums deenas gaismâ zelts, bet tomêr, es saku, maz ween wehl lihdzets. Dzer tehws, dzer dehls, palidz dzert ziti kroga brahli, kamêr seewa nahk un aizsteepj aiz „krahga“ uz mahju. Zik tur neteek suhri pelnitu rubulu weenâ paschâ naktî notrumpets „dibinâ“ uz „sakâ galda“, ar „kulineem“ un wehl zitadi. Kad galwina silta, tad saimneeks wairs naw rubulu kungs. Drihzi, drihzi mazinsch tukschs, galwa pilna, gaismina klaht, jastreipuļo uz mahjam un jaizgul garâs pagiras. Rubulischi saritejuschi resnâ krodzineeka kabatâ. Leelu pateizibu izpelnitos muischu ihpaschneeki, ja aprobeschotu sawôs nowadôs krogu skaitu. Kahds Deenwidus-Widzemes muischneeks isnihzinajis wisus sawus krogus, un neweens no wina laudim lihdz schim wehl naw noslahpis.

Kour tahdu rihaibu, azim redzot, dzimtmahja eejama un ta uz paradu prasitaju peeprasijumu japahrdod wairaksolischanâ. Tâ kriht mahja pehz mahjas un man schkeet, ka nahkamibâ wehl wairak klaudzês konkursa ahmurs, kâ lihdz schim.

Bet ja skatamees turpreti uz otru pusi un waizajam: zik krogu gan wisâ Baltijâ ir pahrdots konkursâ? tad gan ar tihru sirdsapsinu waresim leezinat, ka naw neweens krogs konkursâ kritis, jo masgruntneeki palidz wisleelakâ mehrâ krogus usturet, krodzineekus treknus darit un augstâs nomas nomaksat.

Kad paradneeki ir tik tahlu tikuschi, ka teesa nospreesch, sinamo, konkursâ krituscho, mahju pahrdot atklahtâ wairaksolischanâ, tad wini juhtas apmeerinati, jo nu, tâ sakot, ir atdarijuschi paradu nemaksatajam un meerigi gaida pahrdoschanas beenu, jo tad zerê wisu sawu paradu ar prozentu prozenteem rokâ dabut. Bet zik loti wini istruhkstas, kad pee aprehkinaschanâs isnâk, ka wineem, tas ir paradu prasitajeem, daudzreiz no konkursâ pahrdotâs mahjas neteek ne kapeikas preeksch sawa parahda atdabuschanas. Jo israhdas, ka uz mahjas ir daudz wairak paradu bijuschi, nekâ ta teescham wehrta. Nu tikai paradu dewejeem azis atweras un tee redz, ka sawu parada peeprasischanu par wehlu eesahkuschi.

Tadêļ derigaki gan buhtu, ka paradu prasitaji sawôs prasijumôs buhtu daudz apdomigaki. Paradu wajadzetu peedzit, pirms wehl mahjai konkurss nedraudê, jeb, ziteem wahrdeem sakot, paradu maksataju wajadzetu peeturet, kahrtigi sawus paradus ihstôs terminôs nolidzinat, un otrkârt, ja paradu nemaksatajs jau tik tahlu ar sawu mahju grimis, ka maz ween zeribas, paradu atdabut, tad labaki buhtu, kad wehl peedzihschanu neussâk, bet ar konkursneeku weenojas uz gaidischanu. Zaur tahdu weenoschanos, konkursneeks wismazak leelos prozentus wehl kahdus gadus spehs nomaksat un tas gan tatschu ir pateesiba, ka „labak zihle rokâ, nekâ mednis krokâ“, un ja usnâk kahdi labaki gadi saimneezibas sinâ, tad war drihzak uz parada atdabuschanu zeret, nekâ wahjôs gadôs zaur mahjas pahrdoschanu konkursâ. To deretu muhsu masgruntneekeem, konkursneekeem un paradu prasitajeem pahrdomat! O. A.

No eekschzemes.

a) Waldibas leetas.

A.“ lasams, usdewis zemneeku [illegible] skaidrot pagasta wezakeem, ka wini atbildigi par to, ka pagasta weetneeku sapulzês netop spreests par leetam, kas naw minetas semneeku pagasta likumu 11. paragrafâ; schinî leetâ wini newarot atsauktees uz to, ka pagastu wezakeem jaizpilda pagasta weetneeku nospreedumi.

Nodoklu inspektoru braukschanas pa dzelszeekem. Kâ „Grafchd.“ sino, zelu ministerijâ tapis izdots nosazijums, ka nodoklu inspektoreem, kuri brauz deenasta darischanâs, ir teesibas, leetot wisus brauzeenus, bez izmehruma, tiklab pretschu, kâ deenasta wilzeenus, pee kam wineem nahkas pirkt biketi, tâpat, kâ polizijas un teesu eerehdni un medizinîskais personals.

Zeetumu pahreeschana sem zitas ministerijas. Kâ „Sud. Gaz.“ sino, tad ar 1893. gadu wisi zeetumi taps pahrwesti sem eekschleetu ministeri-

Daschadi raksti.

Kahdas sinas par wezeem laikeem Widzemê.

Daudzreiz dzirdam, ka laudis wezus laikus leela, wezi laiki bijuschi labaki, nekâ muhsu laiki. Ik katrs tos gruhtumus tikai sina, kas tagad ir; bet zik tad sina no ta, ko tehwu tehwi redzejuschi un pahrzeetuschi? Kad daschkârt pahrluhko wezas laiku grahmatas, tad gan war redzet, kâ wezi laiki ir daudz gruhtaki bijuschi nekâ tagadejee, un ka tehwu tehwi redzejuschi kara laikus, bada laikus un mehra laikus, kahdus mehs sawâ muhschâ ne-esam peedzihwojuschi. Tapêz ari awischu lasitajeem gribu ko pastahstit, ko kahds mahzitajs Igaunu zemê sawâs wezu wezâs basnizu grahmatâs atradis, tahs zauri luhkodams.

No 1695. lihdz 1698. g. pehz Kr. dz. breesmigi gruhti bada laiki nahza pahr Widzemi un Igaunu zemi. 1695. g., no paschas Jahnu deenas lihdz Mikeleem, bij loti slapjsch un aukstS, leetains laiks. Wasarajs nemaz negatawojâs, bet slapjumâ noslihka. Rudzus tikai 3 nedelas pehz Jehkabeem wareja plaut. Rudzu sehklai nepeetika; ziti wehl ap Mikeleem rudzus sehja, ziti nemaz nedabuja seht; un kas bija sehjis, tam reti izdihga. Zaur to otrâ gadâ (1696) maz uzauga ko plaut un 1697. g. breesmigs bads bija klaht, zaur ko ari neskaitams lauschu pulks nahwi bija atraduschi breesmigâ badâ.

Jau 1696. g., pawasarâ, bija daudz miruschi, wiswairak tahdi, kam truhkuma un nabadzibas dehl kapa naudas netika maksatas; ziti atrasti zelmalâ un ari meschâ nomiruschi, kurus naw neweens pazinis. Wisu wasaru arween wairak atrasti gan pa zelmalam un sehtmalam, gan pa krogeem, dzirnawam un muischam badâ nomiruschi zilweki. Stahsta, ka tanî laikâ esot bijuschas wisâs skolâs eetaises preeksch bada zeetejeem.

Bet behdas wehl wairak wairojâs. 1697. g. nejaudaja wairs godigi paglabat, kâ peederas, tos, kas badâ un mehrî miruschi. Jau no pascha eesahkuma tajôs gadôs basnizas grahmatâs rakstits: „5. janw. 4 lihki westi uz kapsehtu bez sahrkeem; neweens nesina, no kureenes wini bijuschi.“ Tad atkal 16. janwarî peerakstiti 25 lihki, kas kopâ weenâ kapâ likti; atkal pehz pahra deenam bija 19 lihki reizê, ziti atkal bijuschi behrni, ko tehws un mahte atstahjuschi mahjâ un paschi aizgahjuschi, pazaulê deedelet.

Februara mehnesî tapa rakstits schâ: „6 lihki atrasti kroga rijâ, weens tehws ar diweem behrneem, kas wisi badâ nomiruschi.“ Atkal 10. februarî: „75 lihki, wihri, seewas un behrni, weenâ bedrê likti; no teem 45 gan sinami un ar wahrdeem peerakstiti, bet 30 nepazihstami, kas atrasti nomiruschi.“

Bet nahwe un breesmas wehl auguschas wairumâ. 26. februarî weenâ reizê simts lihki eelikti weenâ bedrê; tad 9. martâ 80 lihki un 15. martâ wehl simts lihki; no teem bijuschi 17, ko radi wehl pawadijuschi, ziti wisi nezinami. No ta laika eesahkuschi lihkus aprakt neween kapsehtâ, bet ari meschôs, plawâs un laukôs, bez kahdas apdzeedaschanas un bez apswanischanas. Kahds zaimneeks ar septineem behrneem, no kureem ziti jau peeauguschi, wisi atrasti rihtâ bez dzihwibas.

Pehz rudzu plaušchanas julija un augusta mehnesî jau mazak sahkuschi mirt. Pa teem 4 mehnescheem pawisam bijuschi 1267 lihki, un pa wisu to gadu nomiruschi 1729 zilweki weenâ draudzê, kur zitus gadus reti wairak kâ 80 waj 100 waj 150 miruschi pa wisu gadu.

Tanî paschâ laikâ un ari pirms tam bija gruhti kari. Widzeme tolaik peedereja Sweedru karalim Karlam XI., kas zaur nemitoscheem kareem scho semi ar gruhtam nodoschanam bija apkrahwis. Tad izgudroja tahdu padomu un likumu: Muischneekeem un leelkungeem nonehma wisas tahs muischas, kas agraki peederejuschas kronam, bez kahdas atlihdzinaschanas. Ziteem kungeem gan wehl uz renti izdewa, bet ziteem atkal ne, zaur ko teem bija jaeet pazaulê par deedelneekeem. Kahda leelmahte pawisam badâ nobeigusês kahdâ krodzinâ, kura ari tika paglabata bez drehbem.

Bet gruhtee laiki wehl nebija ihsti pagalam; wehl gruhtaki nahza, kad Sweedru karalis XI. bija miris, un kad wina dehls, Karlis XII., palika par karali, tikai 15 gadus wezs buhdams.

Tahdi bij tee laiki, ko preeksch pahra simts gadeem muhsu tehwu tehwi schaî zemê redzejuschi; tahdi pat gruhti mehra un kara laiki ir bijuschi, kamêr Widzeme bija sem Poku un Sweedru waldischanas.

1710. g. Riga un Widzeme padewâs sem Kreewu Keisara Petera I. waldischanas; no ta laika ween mitejâs mehra un kara breesmas. Un schi swehtiba, ko meerâ dzihwoschana zaur teizamo waldischanu muhsu zemei nesusi, arweenu ir wairojusês.

Tadêļ lai nezakam, ka senak bija selta laiki un mums ir spaidu laiki, bet labaki buhtu, kad runatu pawisam otradi. K. Lukstiņš.

Pastêra ahrstescharas metodes panahkumi.

Zik leelu labumu Pastêra instituts Franzijâ padarijis zilwezei, to peerahda skaitli, kas tapuschi nolasiti schi instituta lozekļu pehdejâ generalsapulzê pee gada pahrskata. Mirstiba zaur trakuma kaiti 1886. gadâ, samehrâ ar wispahrejo mirstibu Franzijâ, izteisija 0,94 prozentus, 1887. g. — 0,73 proz., 1888. g. — 0,55 proz. Zaur Pastêra poteschanas metodes izplatischanu mirstibas prozentu daļa zaur traku lopu kodumeem masinajusês: 1889. gadâ uz 38 proz., 1890. g. — 32 proz. un beidzot, 1891. g. uz 19 proz. To skaitlis, kuri izgahjuschâ gadâ Senes departamentâ likuschees ahrstees no uhdens trakuma kaites, bijis 220 personu leels un no wiseem teem, kas ween tikai likuschees ahrstetees pehz Pastêra metodes, naw neweens miris zaur sagirtescharos ar trakuma gifti.

Brangs honorars.

Kahdu laiku atpakaļ Ilineisâ padarijâs galu kahds bagatneeks, wahrdâ Watnejs, norakstidams wisu sawu mantu tam awischu sinotajam, kursch pirmais pasinos par wina nahwi awisê. Laimigais bij Ilineisas deenas awises, 78 gadus wezais reporters, kursch garam eedams namam, kurâ bagatneeks dzihwoja, no nejauschi eeraudzija durwju sargu ar kahdu ta nama eedzihwotaju nemeerigi sarunajamees, un tâ dzirdeja par paschnahwibu. Wezais, kâ pats teiza, gribejis nopelnit „wakara punschu,“ un pasinoja tschetrâs rindinâs sawai awizei scho notikuscho paschnahwibu, apzolidamees, sihkakas sinas par to rihtu pasneegt. Laimigais wezits ne domat nedomaja, ka schahs tschetras rindinas winam bez „wakara punscha“ atmetis ari weselus 90,000 dolarus, kuri tam zaur kapitalista atstahto testamenta tapa peeschkirti. Kr. Janis.

jas galwenàs zeetumu pahrwaldes. Zeetumu ustureschanas sumas 4/5 dalas nahks uf krona rehkina, pee kam 1/5 dala atkritis pilsehtas komunalpahrwaldei.

Lai kara klausibas ispildischanas sinâ panahktu labaku kahrtibu, turpmak nodomats, kà „Now. Wr." sino, eesaukschanas saraksts sastahdot, isslègt is wisu eesauzamo skaita tahdus, kureem 1. schkiras teesibas. 1. schkiru atwehleschot tikai tahdeem, kuri pateesi ustura sawu familiju.

Zelu brugeschanas klauschus, kà „Pet. Wed." sino, turpmak pahrwehrtischot naudas nodokkôs.

Slokas pilsehtas domneeku wehleschana, kà „D. Z." sino, atlikta, lihdſ jaunee pilsehtu likumi buhs eewesti.

Dundagas draudses skolu, kà „K. G. A." sino, atwehlets pahrwèrst par diwklaseju tautas apgaismoschanas ministrijas skolu, pee kam noteikts, ka Latweeschu waloda naw jausskata par obligatorisku mahzibas preekschmetu.

Par wezaku teesibas saudeschanu pret behrneem. „Sud. Gas." dsirdejuse, ka teesu ministerijâ isstrahdats likumu preekschlikums, kas sihmejas uf sodu nolikumu paaugstinaschanu par atklahtas tiklibas pahrkahpumeem un atklahtu demoralisaziju u. t. t. Ji zaur peenahkoschàm eestahdem par to sakrahtàm sinam noredsams, ka daudſ aigadijumôs wezaki isleeto zaur winu behrnu netikumigo dsihwi panahktos auglus, un ari peespeesch behrnus uf tahdu dsihwi. Likumu projekts sihmejas uf schahdeem wezakeem. Kà nolikums te top eewests, ka wezaki, kureem top peerahdita tahda isturescharàs, saudè wezaku teesibas pret saweem behrneem.

b) Original-sinojumi.

No Mangaleem (Dinamindes draudsê). Gribu sche pasneegt daschas statistiskas sinas par Mangalu pagasta teesas darboschanos 1891. g.: Pagasta teesai 1. janwari 1891. g. bija 26 neisbeigtas bahru leetas; 1891. g. eenahza: 47 kriminal-prahwas, 115 ziwilprahwas un 4 bahru leetas. Isteesatas tika pagahjuschâ gadâ: 47 kriminal-prahwas, 115 ziwil-prahwas un 4 bahru leetas; paleek neisbeigtas lihdſ 1. janwarim 1892. g. — 26 bahru leetas. No 47 kriminal-prahwam pahrsuhdseja uf Semneeku Wirsteesu 3, kurâs diwâs pagastteesas nolehmums tika apstiprinats un weenâ atzelts. No 115 ziwil-leetam Semneeku Wirsteesâ pahrsuhdseja 4; no schahm diwâs tika pirmàs instanzes spreedums apstiprinats un diwâs atzelts. Blakus suhdsibas par pagasta teesu neweenas nebija eesneegtas. — Pagasta teesas telpas pehrngad tika pahrbuhwetas, bet tomèr tahs wehl nebùt nesaeetas ar tagadejeem waldibas prasijumeem, [illegible] koris noskandinaja daschas dseesminas weetejà basnizâ. — Ari sem draudses skolotaja Reitera kga wadibas wina skoleni nodseedaja pirmôs leeldeenas swehtkôs basnizâ kahdu jauku dseesminu, kas mums sagahdaja sirdi pazildinoschu atpuhtas brihsninu. Pateizamees R. kgm par baudijumu un zerom, ka winsch ari turpmak zentisees, muhs ar tahdeem apbalwot. — Tejeenes basnizâ dseed is jaunajàm dseesmu grahmatam, bet tà ka daschi wehl tahdas naw eegahdajuschees, tad teek abu, tiklab jauno kà ari wezo dseesmu grahmatu numuri iskahrti. — Wezmodes garkahrtes leetoschana (upuru lasischana) muhsu basnizâ wehl pilnôs seedôs. Kr. D—de.

No Weetalwas apkahrtnes. Naktì no 5. uf 6. aprili, stipram leetum lihstot, pirmo reisi dsirdejam wairak reises dobjus pehrkona ruhzeenus kopâ ar sibena spehreeneem, kas nahza no wakara puses, wisu debess welwi apgaismodams. — Sche pee mums beeschi ween dsird schehlojamees, ka lopeem esot baribas truhkums. Seens, salmi un pat jau jehkulas esot dascheem peetruhzis, ka nesina, ko lai nu eesàk, ko ne! Lai Deews dotu, ka waretu drihſ, jo drihſ lopus ganôs laist! J. Senceris.

No Skultes. Weetejà Labdaribas beedriba isrihkoja otrâ leeldeenâ schejeenes Jaunsemôs tehjas wakaru ar preekschlasijumeem un deju, kahds isrihkojums wehl nekad sche nebij bijis. Nelaba laika un zela dehl bij publikas eeradees gan pamasaki, nekà wareja sagaidit. Preekschlasijumus notureja Melbard un Silin kgi, pirmais par „dseedaschanu," otrais par „laika kaweschanu." Preekschlasijumi zaur sawu itin interesanto un deesgan kodoligo saturu likàs publikai labi patikkot. Eewehrojot, ka ar preekschlasijumeem saweenotam isrihkojumam pateesibâ wajaga buht wairak peewilzibas, nekà peem. „sausam" dejas wakaram, buhtu gan wehlejams, ka tahdi isrihkojumi atkahrtotos. Sche tika ari pirmo reisi usweetas — rotalas, kas atrada wisai labu peekrischanu. Ligaitis.

No Preekuleem. Mehs, Preekuleeschi, waram lepni buht uf saweem skolotajeem, kuri sekmigi strahdà muhsu ministerijas skolâ. 28. martâ sch. g. tika slehgti seemas skolas darbi, kur behrneem isdalija leezibas u. t. t. Bet ihpaschi bija preeks skatitees, un wezakeem sirdis aisgrahbtas, kad masais Peteritis jeb Jahnitis, kas pirmo seemu apmekleja skolu, mahzeja lasit kreewiski un to paschu pa latwisku pahrtulkot, turklàt wehl tscheirbalsigi skandinaja Kreewu tautas dseesminas. Skolotaji silteem wahrdeem luhdsa wezakus un behrnu saimneekus, kahdas swehtdeenas laist behrnus dseedat mahzitees preeksch skolas swehtkeem, kas tiks schowasaru swineti. Kads Preekuleetis.

Wehl no Preekuleem. 29. martâ sch. g. muhsu skolotaji isrihkoja ministrijas skolâ preekschlasijumu, kas bija behrnu wezakeem un audsinatajeem no leela swara. Zeen. skolotajs Osol kgs isskaidroja par behrnu skolâ suhtischanu un skolotaja apwainojumeem, ka wezakeem un skolotajeem wajagot turetees kopâ un no wezaku puses nekahdas kluhdas newajagot no skolotaja slehpt u. t. t. Skolotajs Melbard kgs runaja par behrnu audsinaschanu, norahdidams, zik no leela swara un dahrga manta, behrnus pareisi audsinot. Tad wehl luhdsa, lai eesneegtu jautajumus preeksch isskaidrojumeem nahkamâ reisê. Sirsnigas pateizibas issaka scho rindinu rakstitajs zeen. skolotajeem par schahdu isrihkojumu un issaka wehlejumos, lai wehl uf preekschu jo kreetnaki peespeestos, jo tas israwetu daudſ nesahles is muhsu widus. T.

Wehl no Preekuleem. Tagad, pehz swehtdeenam, muhsu skolai buhwmeisters K. Bromberg kgs tuhlit grib nonemt wirsu un ihsâ laikâ tikt galâ ar otra stahwa darbu, kas dos jauku isskatu muhsu ministrijas skolai. Pa to laiku, kamèr skolu buhwès, wasaras skolu pahrzels uf Pindera luhgschanas kambari, tà tad skolas darbi nemaſ netiks kaweti. — Semturi jau knaschi rihkojas uf wasaras darbeem. — Drawneeziba pee mums sahk stipri uf preekschu eet, bites top apgahdatas no pat Eeksch-Kreewijas. Atkal solis uf preekschu! —is.

No Zehsim. Schinî wasarâ, kà redsams, Zehsu un apkahrtnes amatneekeem darba buhs pilnas rokas; Zehsis ween nahk darba deesgan daudſ, jo te buhwès meerteesas namu, diwas kasarmas, kas ari nahk no muhra, kur schoseem steigschus ween dsina matrialu. Lai nu gan zenas par keegelu weschanu bija deesgan masas, tomèr lautini sawu kapeizinu nopelnija. J. P.

No Ehrgleem. Leelakà dala schejeeneeschu ir isglihtoti laudis, bet starp teem naw ari truhkums tumschu nemahzitu lautinu, kas wehl tiz wisadàm mahntizibam, kà: puhschloschanam, kahrschu likschanam un zitam. Leelakee puhschlotaji, pee kureem schejeeneeschi steidsas ar sawàm wahjibam, ir kolonisti, kuri schejeeneescheem naw tahlu. — Mehs, Ehrgleneeschi, jau sen ilgojamees pehz „sala maura," jo daudseem seena schkuhni tukschi kà isslauziti un ar salmu baribu naw labak. Pirmo pawasara pasludinataju, „zihruli," dsirdejam jau marta sahkumâ. Peepildijàs wezu tauschu walodas: „Ja zihrulis pawasarâ sahk dseedat jaunâ mehnesi, tad garsch pawasars." Balto zeelawu redsejam 25. martâ, pirmàs dsehrwes un stahrki 30. martâ. Lai gan schee saradàs tik agri, tomèr ap leeldeenas swehtkeem brauzam kamanam uf basnizu. Pirmo leeldeenas swehtku wakarâ redsejam sibeni, [illegible] 7. aprilî, sniga itkal sneegs. 8. aprilî isnesa Ogrê ledu un redsejam pirmo plostu laischamees lejup. — Tà ka schejeenes draudses mahzitajs A. Suntes kgs, saslimis, nahk zitu draudschu mahzitaji mums deewwahrdus sazit. Puhpolu swehtdeenâ, 29. martâ, bij Ogres basnizâ Laudonas mahzitajs. Basniza bij no laudim kà peebahsta un jo leelâ skaitâ deewgaldneeku. Otrôs leeldeenas swehtkôs bij Ehrglu basnizâ Wez-Peebalgas draudses mahzitajs. Sche ari basniza bij apmekleta, tà ka nebij wairs telpas, bij jastàw basnizas preekschâ. Tad wehl mums pasludinaja, ka nahks paliga mahzitajs, kas paliks, kamèr Suntes kgs iswesetoſees. — Schejeenes seemas pelnas, slihperu un balku weschanas, no schejeenes mescheem uf Ogres upi, aispluhdinaschanai, nebij smahdejamas, bet ihsti teizamas ari gan ne. Tahs patehreja muhsu ausu apzirknus, tà, ka ilgojamees pehz leelàs klehts, „magasinas," watâ slehgschanas, kuru 10. aprilî ari sagaidijam. Ausas un rudsus (jo tos rudeni dahrgâ zenâ pahrdewa) isnehma leelâ mehrâ. Dascheem ausas buhs janem sehklai. — Kahdi augli gan tad buhs gaidami? A. Narużneeks.

No Bormaneem. Jau no wezu wezeem laikeem pastàw ta eerascha, leeldeenas swehtkôs schuhputus kahrt. Bet ka schi eerascha peeder pee smahdejamàm, to gan laikam neweens neleegs, jo, zik naw nelaimigi palikuschi un zik wehl nepaliks zaur schuhposchanos! Dascham labam wehl wisu zauru muhschu ar sahpem japeemin leeldeenas swehtku schuhposchanàs. Tà ari sche muischâ kahds pahris jaunekłu bijuschi pa preekschu pee kroga papus labi duhschu eestiprinat un tad abi aisgahjuschi schuhpotees. Nu, sinams, kad galwa pilna, tad jau ari neteek nekas daudſ rehkinats. Abi eekahpuschi schuhpuli, leelidamees, kursch no abeem warot augstaku sweest. Bet schoreis liktena wara scheem preti strahdaja. Weens no wineem kriht no schuhpuka un sasit muguru un weenus sahnus tik stipri, ka tuhlin bes walodas palizis. Buhtu gan wehlams, ka taptu pawisam aisleegts, schuhpulus kahrt. Tonis.

No Bormanu pagasta. Schejeenes Daudschu mahjas gruntineeks, Podin kungs, eerihko sawâs mahjâs sweestnizu, kura tiks no Jurgeem atwehrta. Peens tikschot peewests no apkahrtejàm muischam un ari no daudſ saimneekeem. Schi buhs pateesi swehtibu nesoscha eetaise preeksch schejeenes apkahrtejeem saimneekeem. Tonis.

No Behrsu pagasta. M. tehws, kreetns goda wihrs, suhta dehlu uf dsirnawam, bet dehlinam krodsinâ labak patik un tapèz nobrauz turp un kawejas pee alutina un sihwà, kamèr wehlâ nakti tehws winu usmeklè un wedina uf mahjam. Atpakaļ brauzot dehlam eegribas peeturet wehl pee zita kroga, par ko tehws winam, aiſ swehtàm dusmam, reis eemet. Bet dehls ari naw nekàds lempis, ka atlaus sewi tà blameeret: winsch apgreesch sirgu un neluhkojotees uf nelabo zelu, wesumu un wehlo nakts laiku, wed tehwu pee 14 wersteſ attahlà uradnika. Gala isnahkums ir, ka tehws, kursch top attaisnots, sawu eepirkto mahju noraksta meitai un dehlu israida, lai mahzotees dsihwot. Ka schim, eeraduscham dsihwi no jozigas puses usskatit, tagad, zaur ihstenibas un ruhpju brillem luhkojotees, pasaule koti ehrmiga isleekas, buhs gan saprotams. Dalderens.

No Osoles. Uf mahjas zeła is Rigas omuligi zeła beedreem eepakaļ brauzot, saimneekam W. usbrùk firmais meega tehws un nowed winu, schahwu walgeem saistitu, sapnu walstì. Tomèr schos preekus ilgak baudit, launais liktenis nenowehlè, jo W. uf reis juht, ka kumelinsch stahw; pususmodees un groschus kreetni peeraudams, winsch skarbi ussauz: „Nu, waj wilksi, kad esi apnehmees par sirgu buht!" Bet te winsch dabu siteenu gihmî un schausmigi noskan pa meschu nakts tumsâ bailigs paligâ sauzeens. Siteeneem neatkahrtojotees, W. nogeed, ka nemaſ tik traki naw, t. i. ka nedraud nahwes breesmas zaur slepkawam, bet ka pats ar sparigi wilkto groschu galeem sew eesitis, pee kam ar jaunàm bailem noprot, ka ar sirgu wairs naw labi. Un, teescham, prom schis ir; laikam atrasdams, ka wilkschana pahrak gruhta, apnehmees labak dihkâ staigat. Bet W—am, negribedamam, nakti meschâ pawadit, zits neatleek, kà liktees ilksês un wilktees lihdſ tuwakajàm mahjam, kaut gan gruhti tas nahkas, bet ko darit, kad esi apnehmees par sirgu buht, tad ari jawelk. K.

No Madleenes. Uf kahdu schejeenes walsts saeimu lautini nahk nahkdami, bet sapulzes dwehsele jeb galwa nerodas. Beidsot, it sebu, ir ari schis representants klaht, atwainodams sawu nokaweschanos ar to, ka wajadsejis saimneezibas seeweeschu darbus ispildit, jo saimneeze esot slima un abas kalpones, wakarâ bes sinas aiseedamas, atnahkuschas tik wehl pret pusdeenu. Tagad israhdijees, ka abas warones pateesi noklihduschas no kreetnibas zela, jo wezakà no winàm, nemdama jaunako, wehl nepilngadeju skuki lihdſ, nosaguse minetâ nakti saimneekam jehru un to nonesuse sawai 16 wersteſ tahlu dsihwodamai mahtei, kura, polizijai pakalmeklejot, atsinusès, ka meita winai jehru dahwajuse. Leeta nodota Leelà pagasta teesai isspreeschanâ un jadomà, ka wisas trihs taps soditas: pirmà — kà sagle un otrejàs — kà lihdſsinatneezes, jo ari mahte gan newarès attaisnotees, peenemdama tà kà tà schaubigu dahwanu nakts laikâ. B.

No Gladnikas, Witebskas gub.

Ai, meitina, dseedataja,
No rihtina [illegible]
Slauka gauschas asaras! (Taut. dſ.)

Tam lihdſigi waru jautat ari Gladnikeeschus. Preeksch wairak gadeem pulzejàs schejeenes jaunekłi un jaunawas, sem O. kga wadibas, skandinadami lejas un grawas, isrihkodomi wairak salumu swehtkus u. t. t. Bet tagad laikam winu dseesmu kamolinsch ir isschketinats un nogrimis muhschibas bangu juhrâ uf neredseschanos. — Preeksch diweem gadeem weetejais preesteris skubinaja schejeenes saimneekus, weenotees sem weenprahtibas karoga un dibinat skolu, palidsibu no sawas puses solidams, bet kà jau arweenu: „daudſ galwinu, daudſ prahtinu", saka sentischu paruna, tà ari toreis. Scho rindinu rakstitajam bij isdewiba, dsirdet, kà dascha godiga mahte un tehws teiza: preeksch ka mums wajaga skolu waj zitu kahdu derigu eestahschu. Deesgan, kad Jehzits waj Minnina sina ahbezi, tad jau peeteek. Labak ustaisit jaunu krogu, wezais preeksch pilsoneem, kà mehdſ teikt, ir par — prastu, — kur it ihpaschi swehtdeenâs war sapulzetees un omuligi laiku pawadit. Tà tad schoseem naigi kehràs pee darba, akmenus un balkus wesdami un kroga buhwi eesahka preeksch leeldeenas swehtkeem, tà ka drihſ buhs gataws. Ak tehwi, tehwi — un mahtes! seedojat labak sawas artawinas saweem masineem par labu, lai wineem dsihwè pehz naw jaschehlojas un jasuhrojas, ka winus wezaki, kaut gan eespehjuschi, naw skolâ suhtijuschi, bet krogâ, sew un sawejeem par kaunu. Barizu Juris.

No Ufas apgabala. Tà ka schis apwidus tik tuwu truhkumzeeteju apgabaleem, tad sche neween labibu, bet ari seenu un salmus — pat isehdas leelâ mehrâ uspirk, zaur to tee pazehluschees sche wehl nedsirdetâ dahrgumâ. Tà labs seens maksà lihdſ 40 kap. pudâ; rudsu salmu isehdas ar 40 kap. wesums, kules top peebahstas un pa dselszeku aissuhtitas. Te nu daschs labs Widsemneeks eesauksees: „Kad tik lehti, tad jau war preeksch mehsleem pirkt!" Uf to man jaatbild: Widsemê gan, bet ne sche, Ufas gubernâ. Jo agrakôs gadôs, gadus 4 atpakaļ, wareja pirkt pelawu wesumu ap 20 kap. un labus salmus wareja dabut par brihwu, ja daudſ, tad 10 kap. bij jamaksà. — Ari slimibas stipri sche plosas; sewischki bakas, masalas un difterits; gruhti atrast mahju — zeemu nepawisam — kur nebuhtu slimo; sewischki jo leelâ mehrâ behrni slimo ar masalam. — Labibas zena gan naw daudſ zehlusès no rudens, maksà: rudsu milti 140 kap. puds; ausas 1 rbl. puds; sirni 150 kap. puds; prosu putraimi no 150—180 kap. puds; un kartupeli 35—40 kap., daschâs weetâs pat 50 kap. puds. Atskatotees uf pagahjuscheem gadeem, nabaga rokpelnischeem schis gads jo gruhts; ja netaptu labiba isswesta, tad, raugotees uf newisai apskauschamo plauju, ta buhtu wismaſ uf pusi lehtaka. Par peemehru; Werchuralskâ, Slatoustâ, pehrn wasaras kweeschi bij pehrkami pat par 25—30 kap. puds. Pazariņš.

No Baltijas zeema, Ufas gubernâ. Muhsu zeems sastàw puse no Widsemneekeem un puse no Kursemneekeem, kuri no Simbirskas un Saratowas gubernam te eenahkuschi, kur diwdesmit gadus nodsihwojuschi. Schoreis negribu wis wehstit, ko tee tur peedsihwojuschi — mineschu leetu, kas schejeeneescheem ir no swara, proti: dseedaschanu deewkalposchanâ. Weenu swehtdeenu mums deewwahrdi top notureti Widsemneekôs, otru Kursemneekôs. Widsemneekôs wehl daudſ maſ war peetikt ar dseedaschanu — kaut gan ari ta uf wisai wahjeem pamateem, tà ka daudſ reis klusu jajautà, waj tik galâ isees? Simbirskeeschi dseed turpretim pehz wezas modes, lozidami weenu paschu silbi waj trihs reis; kas schahdejadi naw mahzijees dseedat, tahds ne par ko newar lihdſ dseedat, pat noklausitees nahkas gruhti. Zaur schihm rindinam nebùt negribu schejeeneeschus apwainot, gribeju tik aisrahdit uf teem truhkumeem, kas mums ir un schos mehs waram pahrspèt, ja tikai weenoteem spehkeem, weenprahtigi, pee leetas stahjamees. Te atkal jauns peerahdijums, ka skolotaja, ja — skolotaja wajadsigs! Kà tad buhs ar jauno paaudsi, kad pee wezajeem tik wahji eet? Un kur paleek zitas mahzibas?! Wehletos, kaut schihs rindinas atrastu eewehroschanu pee teem, kam par to wairak jaruhpejas un tapat pee wiseem wezakeem. Pazariņš.

c) Baltijas notikumi.

Salaspils pagastâ Mikelam Osolam, Stilbu mahjâ, Daugawâ eekrituse wina 9 gadus wezà meitino Lina un tapuse no straujeem wilneem aisrauta projam. Nelaimigais tehws luhdſ, ja gaditos slihkones liki atrast, lai par to winam pasinotu.

Wallê nodibinajusès, kà „B. W." sino, sawstarpeja ugunsapdroschinaschanas beedriba, pee kuras wehl peederot Kalna muischas, Petermuischas, Kahrklu muischas, Taurkalnes un Walles mahzitaja muischas saimneeki. Eepreekscheja walde jau eewehleta.

Gauja schogad semakâs weetâs esot stipri pahrpluhduse.

Ehrglu sawstarpejas ugunsapdroschinaschanas beedribas statuti apstiprinati no eekschleetu ministrijas 24. febr.

Walkà, kà weetejais „Anz." sino, waldiba nodomajuse dibinat Kreewu seminariju ar Kreewu mahzibas walodu. Scham noluhkam laikam isleetoschot kahdu no tureenes senakajàm skolotaju seminarijam.

No Ugales „D. Ztgâ" kahds eesuhtitajs schehlojas par to, ka tureenes basnizas preekschneeka weetneeks draudses kapsehtâ pahrdewis kokus nozirschanai.

Kursemê, Wisaugstakàs palidsibas komitejas usdewumâ, pawehlets uspirkt 20,000 pudu kartupeku, kurus suhtis uf Samaras gubernu.

Kursemê pagahjuschâ gadâ 90 personas noslihkuschas.

Jelgawas Latw. Beedr. Semkopibas Nodaļa, gribedama zelt lopkopibu pee muhsu semkopjeem zaur to, ka isdotu derigus rakstus par lopkopibu, nolehma 11. marta sapulzê sch. g., maksat rakstneekeem par labeem manuskripteem 20 rbl. par drukas loksni. Manuskripteem jabùt rakstiteem un tee eesuhtami uf Semkop. Nodaļas adresi.

Rakstneeka wahrds war buht ihpaschâ kuwerâ ar motto, kursch ari uf manuskripta atrastos.

Preekschneeks: J. Wagners.
Rakstwedejs: J. Birsneeks.

Leepajà, kà „L. Z." sino, atbrauzis no Rigas kahds probir-palatas eerednis un tur rewidejis wisu seltkaleju un pulkstentaisitaju weikalus.

d) No zitàm Kreewijas pusem.

Labdaribas loterijas biletu pahrdoschana. Kà „Graschdanins" sino, tad Wladikawkasijas dselszeła pahrwalde pahrdewuse 2. labdaribas loterijas biletes par 170,000 rbl. Wispahrigi nemot, pahrdoschana weizas ihsti labi un top domats, ka isloseschana warès tapt isdarita junija mehnescha pirmâs deenâs.

Pa finantschu ministra J. A. Wischnegradska atwalinaschanas laiku, kà „Graschdanins" sino, wina paligs, slepenpadomneeks J. G. Terners eezelts par finantschu ministerijas pahrwaldneeku, pee kam wina peenahkumi usdoti ispildit ministerijas kanzlejas direktorim, slepenpadomneekam D. F. Kobeko.

Labibas isweschanas aisleeguma leetà daudſi labibas tirgotaji bija pee waldibas greesuschees ar luhgumu, lai atlautu ausas iswest uf ahrsemem. Kà „St. Pet. Ztga" sino, schis luhgums tomèr tapis — atraidits. Labibas isweschanas aisleegums palikschot spehkà lihdſ 1. septembrim sch. g.

Labibas wedumeem uf truhkumzeeteju gubernam, kà no Peterburgas sino, atlaidischot schosejas maksu.

Lai skolenus issargatu, ka winu azis netop wahjinatas, turpmak nodomats nolemt, ka wisas skolas grahmatas jadrukà uf laba, ne wisai sposcha papira un leelakeem burteem.

Semakas tirdsneezibas skolas nodomats turpmak dibinat leelâ skaitâ. Schajàs skolàs warès eegùt sinaschanas, kas jasina katram masakam tirgotajam.

Par ugunsgrehku Aprakſina ſchkehrseelâ „Graſchdanins“ rakſta ſchahdejadi: Ugunsgrehka zehlons ſahk pamaſam iſſkaidrotees. Kà tagad iſrahdas, uguns bij iſzehlees kahdâ pee pakalas trepem atrodoſchamees reſtorazijas peeleekamâ kambari, kurâ atraduſchees ap 15 wedri brandwina, kas tuhdak aiſdeguſchees un radijuſchi pahrleezigi leelas leeſmas, zaur kuràm wiſa reſtorazija aiſgahjuſi bojâ. Dſihwokleem, kuri atraduſchees pee tahm paſchàm trepem, pee kuràm reſtorazija, bijis daudſ ko zeeſt. No eedſihwotajeem, kas te dſihwojuſchi, truhkſt pawiſam 12. No atraſtajeem lihkeem wareja tikai 4 tapt paſihti: Surkows, Stroganowa, un kahda ſirmgalwe, kura lihdſ ar winas naudas kaſti un dehlu ſadeguſe. Pahrejee atraſtee lihki pahrwehrtuſchees oglê. Top mekleti wehl wairak lihki. Maſak gruhti tapuſchi peemekleti eedſihwotaji, kuru dſihwokli atraduſchees pee otràm trepem. No ſaweem dſihwokleem tee naw wis warejuſchi glahbtees zaur durwim, bet pa behnineem. Zaur behninu logeem tee iſrahpuſchees uſ kaiminu namu jumta, zaur ſcho jumtu logeem atkal behninôs, no kureenes tee tad pa trepem ſpehjuſchi ſaſneegt eelu. Tahda glahbſchanàs, ſinams, newareja notikt beſ eewainojumeem un bruhzem — un tà tad eewainoto daudſ.

Eewehrojot Danijas karalu pahra ſeltakahſas, Danijas karalim iſ Peterburgas taps peeſuhtits ihſti eewehrojams dahwajums. Dahwajums ſaſtàw iſ ſeſchi retas ſugas ſneegbalteem ſirgeem. Naw bijuſchas maſas puhles, eekam tahds ſeſchjùgs pa wiſàm walſts dakam tapis ſameklets

Iſſtahde, kahda wehl naw bijuſe. Kà „Graſchdanins“ ſino, tad oſizeeru kawalerijas ſkolas preekſchneeks, generalmajors W. A. Suchomlinows, nodomajis iſrihkot iſſtahdi, kahda wehl naw bijuſe, proti — militar-mahkſlas iſſtahdi. Ta tapſchot ſaſtahdita iſ kauju bildem un zitàm, kas ſihmejas uſ kareiwu dſihwi, kahdas buhtu atrodamas pee priwatperſonam waj krona eeſtahdês.

Wiſpahrejo tauſchu ſkaitiſchanu, kà „Pet. Wed.“ ſino, nodomats iſdarit wehlakais nahkoſchâ gadâ.

Wihnes bankeers barons Hirſchs, kà ſinams, ruhpejas par ſaweem tautas brahkeem — Schihdeem, gribedams winus apmetinat zitâs paſaules dakâs. Scham noluhkam winſch dibinajis ſabeedribu, kurai eſoi 50 milj. franku leels kapitals. Sabeedriba apgalwo, ka wina 25 gadu laikâ kahdus 3,250,000 Kreewijas Schihdus apmetinaſchot par koloniſteem zitâs ſemês, it ſewiſchki Argentinijâ, kur nopirkti leeli ſemes gabali. Schogad Argentinijâ apmetinaſchot 25,000 Schihdus. Laimigu zeļu!

Dala no Pucherta milteem tapuſe pahrdota uſ Somiju par lopu baribu. Bet tagad iſrahdijees, ka Somijas teeſu eeſtahdes atraduſchas eemeſlu, ſchaubitees, waj pirzeji miltus nolehmuſchi teeſcham tikai lopu baribai. Helſingforſas laikraſti ſino, ka Somijas ſenata ziwilekſpedizija zaur zirkularu pawehlejuſi wiſeem Somijas gubernu preekſchneekeem, beſ kaweſchanas iſlaiſt preekſchrakſtus, lai ruhpigi uſ to taptu luhkots, kahdeem noluhkeem ſchee weſelibai kaitigee milti top pahrdoti, un aiſleegt, ka no teem netaptu maiſe zepta.

Wilnas apgabalteeſâ ſcho pirmdeen eeſahkàs prahwa pret 7 ſeewam, kas apſuhdſetas, ka nonahwejuſchas maſus behninus, kà ſawâ laikâ Skublinſkaja. Teeſaſchana wilkſees kahdas 10 deenas.

Mirſtiba zaur lihpoſchàm ſlimibam. Nowembra mehneſî pagahjuſchâ gadâ, kà iſ ſinam noredſams, kas peenahkuſchas eekſchleetu miniſterijas medizinaldepartamentam, leelakâ daļa ar baku ſlimibu miruſchi Wjatkas, Samaras, Saratowas, Tulas, Ufas un Harkowas gubernâs. Pilſehtâs baku ſlimiba nekur iſplatijuſees, iſnemot weenigi Roſtowu pee Donas, kur atgadijuſchees 52 ſaſlimumi — un Lodſu, kur zaur baku ſlimibu miruſchas 18 perſonas. Deenwidus gubernâs, kà ari daſchâs ſeemeļu — ploſijàs leelâ mehrâ diſteritis un krupas ſlimibas, kà: Wilnas, Wolinijas, Jekaterinoſlawas, Kijewas, Kurſkas, Podolijas, Poltawas, Harkowas, Kerſonas un Tſchernigowas. Pilſehtâs ar minetàm ſlimibam miruſchas tikai retas perſonas. Scharlaks ſewiſchki parahdijees Wjatkas, Kalugas, Penſas, Poltawas, Raſanas un Kerſonas gubernâs. Wjatkas, Kaſanas, Kijewas un Podolijas gubernâs bij atrodamas wiſadas karſona weidigàs ſlimibas. Ar Sibirijas mehri miruſchi eewehrojamâ mehrâ Saratowas un Tambowas gubernâs un Donas Kaſaku nowadâ. Trakuma ligas upuri, ſalihdſinajot ar pagahjuſcheem mehneſcheem, naw wairojuſchees.

Dſelſzeļa darbi no Pokrowſkas (pee Wolgas, pretim Saratowai) uſ Uralſku ir eeſahkuſchees.

Kerſonas gubernâ daudſ weetâs nolijis maigs leetus, kas ſehjas atſpirdſinajis.

No Saratowas ſino, ka Zarizinas, Kamiſchlowas un Saratowas aprinkôs jau ſahkuſchi ſeht waſaras labibu. Seemas ſehjas ſtahw labi.

No Tambowas ſino, ka tur ſchinis deenàs ir ſilts laiks un leetus, kas weizina labibas augſchanu.

Beſarabijas deenwidôs, kà no Odeſas ſino, lijis leetus, zaur ko ſehjas atdſihwojotees.

Kaspijas juhrà paſta un telegrafa walde ſchogad pa uhdens apakſchu eetaiſiſchot telegrafa wadu.

No Rigas.

Dr. **Rulle** 3. aprilî ſwineja ſawus 25-gadu amata ſwehtkus. Dr. Rulle labâ ſlawa ir tuwu un tahlu iſplatita. Lai winam buhtu nolemts, peedſihwot ſelta amata ſwehtkus, par ſwehtibu zeetejeem zilwekeem!

Juſtizminiſtris Manaſeïna kungs, kas pa leeldeenam uſturejàs Rigâ, iſgahjuſcho ſwehtdeen aiſbrauzis atpakaļ uſ Peterburgu. Miniſtra kungs nahkoſchai waſarai Dubultôs noihrejis leelaku waſaras mahju.

Rigas pilſehtas realſkolâ, kà „D. Z.“ ſino, turpmak jaunus ſkolenus uſnemſchot tikai weenreiſ gadâ. Pahrbaudiſchana uſ wiſſemako klaſi notikſchot jau junija mehneſcha pirmejâs deenâs, turpretim uſ zitam klaſem tikai auguſta mehneſî.

Rigas Latw. teatri ſcho treſchdeen iſrahdija pirmo reiſi jaunu lugu „Turaidas roſe“. Romantiſka-dramatiſka teika ar dſeedaſchanu, dejam un preekſchſpehli, 4 zehleenôs, 7 ainâs, no Th. Lugu tuwaki pahrrunaſim turpmak.

Rigas Latw. Amatn. pal. beedribas krahj- un aiſdewu kaſei iſgahjuſcho ſwehtdeen bija generalſapulze, kurâ, kà „D. L.“ ſino, ſtarp zitu, peenemts direkzijas preekſchlikums, ka turpmak noguldijumus kaſê war peenemt neween pret ſchnoru grahmatinam, bet ari pret ſewiſchkàm noguldijumu ſihmem. Direkzijâ no jauna eewehleti — J. Alekſejews un H. Blumentals.

Amatneeku mahzeklu darbu 6. iſſtahdê, Jahna gildes ſahlê, pawiſam 112 mahzekli iſſtahdijuſchi ſawus raſchojumus, kuri pee 63 daſchadeem meiſtareem mahzibâ.

Jaunakà laika ſpoks, tà behwetais Pruhſchu gaiſa balons, ſchonedeļ ari Ridſineekus uſbudinajis leelâ mehrâ. Laudis, apbrunojuſchees tahliſkateem, apluhkoja kahdu ſpihdumu gaiſâ, kuru ſchkita eſam iſdaudſinato gaiſa balonu. Bet drihſ ween ſchahdas domas iſrahdijàs par maldigàm, jo eedomatais gaiſa kugis bija — wakara ſwaigſne, kura ſchinis deenâs parahdijàs retâ ſpoſchumâ. Leepajâ, kà tureenes awiſes ſino, laudis, leelôs barôs ſapulzinajuſchees, gribejuſchi pat ſchaut uſ ſcho reto weeſi, kamèr polizijmeiſtaram iſdewees laudis pahrleezinat, ka ta tikai — ſwaigſne. Ap to paſchu laiku redſeta ari krahſchna ſeemela blahſma.

Winklera zirks atbrauzis Rigâ un ſcho ſeſtdeen ſahks ſawas iſrahdes uſ Jehkaba laukuma, zitadeles tuwumâ.

Uhdens Daugawà pee Rigas pehdejâs deenâs ſtipri zehlees.

Paſinojums. Eewehrojot to, ka laiks tuwojas, kur pa Daugawu ſahks ploſtot un ka pilſehtâ ploſti peenàks, — dehļ maikas tirgonu ihpaſchuma nelaimes atgadijumôs apſargaſchanas pret ſahdſibam, es atrodu par derigu iſſludinat nolikumus, kas ſewiſchki eewehrojami pilſehtas aploką gar Daugawas kraſtu dſihwojoſcheem eedſihwotajeem, lai tee apeetos likumigi ar pa Daugawu brihwâ peldoſchu malku waj balkeem. Pehz weza paraduma daudſ gar kraſtu peemahjojoſchi eedſihwotaji uſker no ſalauſteem ploſteem pa Daugawu brihwâ peldoſchu koka materialu, to ſew peeſawinatamees — turedami tahdu darbu par likumigu — jeb ari to uſglabadami, lai tad, pehz ſawa prahta par atlihdſinaſchanu ar ihpaſchneeku weenodamees, tam atdotu to atpakaļ. Tahda kahrtiba neſaeetas ar paſtahwoſcheem, preekſch tam iſdoteem likumeem. Pehz tirdſneezibas likumu 480. un 481. artikuļa, pee hawarijas atgadijumeem, kur mantibas eetu bojâ, wiſeem pilſoneem uſlikts par peenahkumu, kertees pee lidſekleem, lai tahs waretu tapt glahbtas. Bet pee tam wineem naw nekahdas teeſibas kautko no atraduma peeſawinatees — turpreti teem tas ruhpigi jauſglaba un beſ kaweſchanas jauſrahda polizijai, kura ar to rihkojas pehz winai doteem preekſchrakſteem. Tikai, kad ſchis pehdejais noſazijums iſpildits, ſtrahdneeki, kas peedalijuſchees pee glahbſchanas darbeem un upes polizija wineem uſtizejuſe ſchahdu mantu uſglabaſchanu, wehlak, weenodamees ar mantibu ihpaſchneeku, war praſit atlihdſinajumu uſ ſcho paſchu nolikumu 501. art. pamata. Wiſas tahs perſonas, kas kautko no ſchahdàm mantibam ſew peeſawinatos, waj ari, beſ ka polizijai par to ſinojuſchas, no maikas tirgoneem naudu praſitu, taps uſ likumu 178. un 179. art. pamata, par zaur meerteeſneſcheem uſſeekameem ſodeem, kà ari ſenata kaſazijas nolehmumu no 1872. g. ſem Nr. 387 — pee atbildibas ſauktas.

Polizijmeiſtars, padpalkawneeks Reicharts.

Sagles ſakerſchana. Awotu eelâ, namâ Nr. 32 peemahjojoſcham, pee Rigas zunftes oklada peerakſtitam Indrikim Heinemanim 9. aprilî tapa noſagtas daſchadas mantibas, ap 20 rbl. wehrtibâ. Sahdſibas aiſdoms krita uſ wina noſuduſcho kalponi, kuru ſlepenpolizijas agenti 9. aprilî atraduſchi un apzeetinajuſchi. Sagtàs mantibas top mekletas.

Sahdſibas radueeku ſtarpâ. Semneeks Matihſs Meiers ſinoja polizijai, ka 9. aprilî, kur winſch ar ſawu ſwaini atraduſchees pee Awotu eelas, Mukka pirti, wina ſwainis tam noſadſis iſ ſwahrku kules naudas maku ar 50 rbl. naudas un noſudis.

Sahdſibu uſeeſchanas. Birkenſteinê peemahjojoſchais Ottons Hedwigs 11. aprilî ſinoja Jelgawas Ahrrigas 2. eezirkņa polizijas pahrwaldei, ka iſ kahdas wina dahrſâ atrodoſchas dobes iſſagti 20 puhri kartupeļu, 32 rbl. wehrtibâ. Schahs leetas iſmekleſchanu wadidamais nowada uſraugs Gulbe iſpehtija wainigos un atrada ari kartupeļus kahdâ ſlepenâ pagrabâ pee Purwu eelas Nr. 17.

— Leelâ Lehgeru eelâ, namâ Nr. 15 peemahjojoſchâ Leontine Fiſcher ſinoja polizijai, ka laikmetâ ſtarp 2. un 9. aprilî winas dſihwokli iſ kumodes iſſagti 60 rbl. ſkaidrâ naudâ. Pehz apſagtàs uſdewuma, ſlepenpolizijas agenti iſdarija kratiſchanas pee kahdas eedſihwotajas tai paſchâ namâ, kura tad ari atſinàs, ka noſeegumu iſdarijuſe un atdewa 31 rbl. — iſſazidama, ka 29 rbl. jau iſleetojuſe.

Sakerts ſaglis. 12. aprilî ſlepenpolizijas agenti apzeetinaja kahdu nepaſihſtamu zilweku ar 20 biljarda bumbam, kuras winſch deenu eepreekſch, kà pats atſinàs, bijis noſadſis Jahna Schmidta reſtorazijâ pee Turgenjewas eelas Nr. 15. Noſeedſneeks tapa nodots teeſai.

Paſchnahwibas paſinojums. Lodera fabrikâ peemahjojoſchais Emils Owerts ſinoja Jelgawas Ahrrigas 1. eepirkņa polizijas pahrwaldei, ka 5. aprilî, kur tas no pilſehtas pa dſelſes tiltu nahzis uſ mahjam, kahds nepaſihſtams zilweks, kas bijis uſ tilta apſehdees, peepeſchi nolehzis Daugawâ un noſlihzis. Jebſchu pehz lihka gan tapa meklets, tomèr to newareja atraſt. Stiprâ ſtraume to laikam aiſneſuſe uſ leju.

Peepeſchas nahwes atgadijumi. 7. aprilî uſ Grahwuſalas tapa atraſts kahds nepaſihſtams ſlims zilweks pee ſemes gulam. To noweda ſlimnizâ, kur tas drihſi nomira. Dehļ wina peederibas un nahwes zehlona iſpehtiſchanas ſperti wajadſigee ſoli.

— Akmenu eelâ, namâ Nr. 14, eebraukschanas weetâ nometees Pruhſijas pawalkſtneeks Michels Anis, 35 gadus wezs, 10. aprilî peepeſchi nomira. Kà ahrſti iſteikuſchi, nahwes zehlons bijis treeka.

Nelaimes atgadijumi. Pee Katrinas dambja Nr. 35, Rückwarda un Wagnera kalamasdſelſes preekſchmetu fabrikâ kurinatajs, Pernawas ſemneeks Mikels Martinſons, 6. aprilî, kur tas tihrijis kahdu twaikukatlu, zaur paſcha nemanibu nokritis no 12 pehdas augſta droſchibas muhra un pahrlauſis ſew kahju. Winu eeweetoja pilſehtas ſlimnizâ.

— Iſ Dahnu twaikona „Gregorius“ prezes iſlahdejot, 11 aprilî Jahnis Millers zaur kahdu atpakaļ krisdamu wihna muzu tapa tik ſtipri ſaſpeeſts, ka tam pahrlauſta kahja. Winu eeweetoja pilſehtas ſlimnizâ.

Schaubiga zilweka apzeetinaſchana. Naktî uſ 6. aprilî, Dſirnawu eelâ Nr. 109, dailkrahſotaju beedribas kaſeeris Jahnis Ahbers apzeetinaja kahdu nepaſihſtamu zilweku, kurſch pee kaſes diwi reiſes mainijis neihſtus 20 kapeiku gabalus. Lai tas taptu noweſts polizijas pahrwaldê, to nodewa peeſauktam gorodowojam Gadſewitſcham. Noejot no trepem, kaundaris eeſita tik ſtipri gorodowojam, ka ſchis krisdams pahrlauſa kahju. Scho apſtakli iſleetodams, kaundaris iſbehga, bet tapa atraſts un 6. aprilî apzeetinats. Winſch peerakſtits pee kalpotaju oklada un peemahjo Gertrudes eelâ, namâ Nr. 85. Iſmekleſchana uſſahkta.

Atraſti jaunpeedſimuſchu behrnu lihki. 8. aprilî, uſ Luteranu ſw. Petera kapſehtas tapa atraſts pilnigi ſatruhdeſchanâ pahrgahjis jaunpeedſimuſcha behrna lihkis, kurſch tapa nodots iſmekleſchanas kambarim. Iſmekleſchana no teeſas puſes uſſahkta.

— Tai paſchâ deenâ, preti ſw. Martina baſnizai, Filoſofu alejas grahwi tapa atraſts papirî eetits un ar auklu pahrſeets jaunpeedſimuſcha ſeeweeſchu kahrtas behrna lihkis. Lihkis tapa pehz preekſchrakſta apluhkots un dehļ mahtes uſmekleſchanas ſperti peenahzigee ſoli.

— 10. aprilî pee Peterburgas ſchoſejas, preti namam Nr. 41, netahlu no meſcha, tapa atraſts jaunpeedſimuſcha behrna, wihreeſchu dſimuma lihkis, ſmiltîs aprakts. Lihkis tapa nodots iſmekleſchanas kambarim un uſſahkta peenahkoſchâ iſmekleſchana.

— 11. aprilî tapa nodoti Maſkawas Ahrrigas 3. eezirkņa pahrwaldei dimi jaunpeedſimuſcha behrnu lihki. Weens no teem gluſchi ſatruhdeſchanâ pahrgahjis bij atraſts pee Skahrnu eelas kahda nama atejas weetu tihrot un otris, ſeeweeſchu kahrtas dſimuma, tapa nodots no pudretes fabrikas uſrauga, kas bijis iſweſts no pilſehtas ar iſkahrnijumeem.

Atraſts lihkis. 10. aprilî, Andreja oſtâ tapa iſ uhdens iſwilkts kahda nepaſihſtama, ap gadus 24 weza zilweka, pehz iſſkatas pee ſtrahdneeku kahrtas peederigs jau ſatruhdeſchanâ pahrgahjis lihkis. Tà, ka pee lihka netapa atraſti nekahdi dokumenti, tapa ſperti peederigee ſoli dehļ wina peederibas iſpehtiſchanas.

Iſlikts behrns. Parka eelâ, namâ Nr. 3 peemahjojoſcha ſemneeze Karline Kreger noneſa Eekſchrigas 2. eezirkņa polizijas pahrwaldê kahdu 2 mehneſchus wezu ſeeweeſchu dſimuma behrnu un iſſkaidroja, ka deenu eepreekſch pee winas nonahkuſe kahda nepaſihſtama ſeewa, gribedama ihret dſihwokli un, nolikuſe behrnu uſ gultas, aiſbildinadamàs aiſgahjuſe un nepahrnahkuſe atpakaļ. Behrns tapa nodots pilſehtas ſlimnizas dſemdeſchanas nodaļâ. Mahte top mekleta.

Ugunsgrêks. 12. aprilî, ap pulkſten 10½ no rihta, Kandawas eelâ Nr. 2, Klootha neapdſihwotâ dſihwokli uguns iſzehlàs, ko nama eedſihwotaji drihſ nodſehſa. No uſ weetas panahkteem atradumeem jadoma, ka uguns bij tihſchi peelikta. Aiſdoms kriht uſ beſ wehſts noſuduſcho namapuiſi. Dehļ wina atraſchanas ſperti peenahzigee ſoli. (R. P. P. A.)

Saimneezibas padomi.

Kà kodi iſ wilnainàm drehbem iſdſenami. Drehbes jaapkläj ar ſaſlapinatu linu palagu un tad ar karſtu pletdſelſi japletê. Slapjums, kas palagâ atrodas, pahrwehrſchas garainôs, un wilnainâ drehbes gabalâ eeſpeeſdamees, iſnihzina kodes un winu pereklus.

Kà galu waſarâ war uſturet ſwaigu. Kwehloſchas ogles jaapkaiſa ar jaunàm alkſchnu lapam un ſchajôs duhmôs ihſu brihdi wajaga galu paturet.

Kad kahpoſti paleek pahrak ſkabbi, tad winôs jaeeleek behrſu nomiſots koks, kurâ wehl atrodas ſula. Tà Kreewi ari darot. Lukstiņš.

Kuguneeziba.

Trihsmaſtu gafelſchoners „Kaſto“, kapt. Kedagas, no Wentſpils braukdams, 8. (20.) apr. ſaſneedſis Bonefu.

3-maſtu ſchoners „Mako“, kpt. Sehls, 8. (20.) apr. ar ladinu dewees uſ Rigu.

3-m. ſchoners „Nimrod,“ kpt. Anderſons, 3. (15.) apr. iſbrauzis no Kadikſas uſ Helſinforſu.

3-m. ſchon. „Niunſchen“, kpt. Bagats, 4. (16.) apr. iſbrauzis iſ Liſabonas, dodamees uſ Stetinu.

3-m-gafelſchon. „Marta Maria“, kpt. Muiſchels, no Wentſpils braukdams, 6. (18.) apr. aiſſneedſis Grangemutu.

3-m. ſchon. „Anna Ottilie“, no Swanſejas braukdams, 2. (14.) apr. ſaſneedſis Bonu (Afrikâ).

3-m. ſchon. „Hainaſch“, kapt. Mikelſons, zeļâ no Kadikſas uſ Helſinforſu, 11. (23.) apr. uſſkrehjis ſehkli pee Skagena. Kuga laudis glahbti.

Auſtras beedribas barka „Kolumbus“, kapt. Bauers, 14. aprilî eebrauzis Rigas oſtâ ar korku mallas ladinu.

No Niſchnajas ſino, ka twaikoni ſcho pirmdeen uſſahkuſchi braukt pa Oku un Wolgu.

Lihdſ 16. aprilî 1892. g. Rigâ atmahkuſchi 102 kugi un iſgahjuſchi 61 kugis.

Iſ muhſu weeſigàs ſadſihwes.

Rigas Latw. teatris. Swehtdeen, 19. apr., plkſt. 7 wakarâ iſrahdîs „Turaidas roſe.“ Romantiſka-dramatiſka teika ar dſeedaſchanu, dejam un preekſchſpehli, 4 zehleenôs, 7 ainâs, no Th.

Jonatana beedr. Swehtdeen, 19. pr., plkſt. 1 deenâ: Pilna ſapulze.

Peterb. Ahrrigas Dſeed. beedr. Seſtdeen, 18. apr. plkſt. 9 w., Wehrmana dahrſa mineral-uhdens eeſtahdes ſahlê: Dſeeſmu wakars ar deju.

Wakejas wehſtules.

S. H. — W. Sawâ rakſtâ: „Kahdi wahrdi ſemkopju leetâ“ Juhs ne-eſat gandrîz newennas domas iſteikuſchi, kuras jau nebuhtu iſteiktas P. kga rakſtâ: „Semneeku leukſaimneezibas ſaſtàws,“ kas nodrukats „Mahj. Weeſa“ 13. un 14. num. ſch. g. — Wajaga wairak un nopeetnaki ſtrahdat, nekà jautat.

Ligaitim. Peeſuhtitâ burtnizâ, ne-eewehrojot muhſu ludzumu un atgahdinajumu, Juhs eſat wiſus rakſtus ſarakſtijuſchi juku jukam, uſ abàm lapas puſem. Tà tad, ja gribam kahdu gabalu iſſleetot, to iſ lapas iſgreeſchot, otrâ lapas puſê atrodoſchees gabali eet paſuſchanâ. Katru gabalu iſrakſtit — preekſch ta mums truhkſt laika.

Dalderenam. Pateizamees, turpmak iſleetoſim.

Meld. — L. Dſejoli ſanemti.

Gahrſchn. Nahkoſchâ numurâ.

Jurim W. Rakſtu ne-eewehrojam, tadêļ ka ne-eſat uſdewuſchi ſawu pilnigu wahrdu un uſwahrdu, kà ari dſihwes weetu. Red.

Deewkalpojumi.

Swehtdeen, 19. aprilî 1892. g.

Jahna baſnizâ	pulkſten	9	mahzitajs	Bernewitz.
„ „	„	2	„	Lange.
Gertrudes baſnizâ	„	½2	„	A Walters.
Jeſus baſnizâ	„	10	„	Joſephi.
Martin baſnizâ	„	6	„	Kehlbrandts.
Trihsweenibas baſn.	„	9	„	Bankins.
Pahwila baſnizâ	„	½9	„	C. Walters.
„ „	„	6	„	C. Walters.
Lutera baſnizâ	„	½9	„	Paulſchens.

No ahrſemem.

Wahzija. Berlinê ſcho pirmdeen kratija ſozialiſtu un anarkiſtu dſihwokkus, pee kam kahdas 20 perſonas apzeetinaja; apkihlaja ari daudſ un daſchadus dumpigus rakſtus.

— Schwerines leelherzogenes mahte, Aleksandrina, nelaika keiſara Wilhelma I. mahſa, nomiruſe.

— Daſchas Berlines awiſes ſilti eeteiz, lai Wahzija draudſigi tuwotos Kreewijai.

Auſtro-Ungarija. Uſ Wihnes ſirgu dſelſzeļu ſleedem polizija atraduſe iſliktas wairak patronas, pilditas ar dinamitu. Nelaime nekahda nenotika, jo, par laimi, patronas paſpehja nonemt, pirms wagoni teem uſbrauza wirſû. Ar kahdu noluhku kaundari to darijuſchi, wehl naw ſinams.

Franzija. Pariſê ſchonedeļ ſahka iſteeſat prahwu pret 5 breeſmigeem noſeedſneekeem, kuri Schermena bulwari mehginaja ar dinamitu uſſpret gaiſâ namu, kurâ dſihwoja teeſas preſidents. Par galwenakeem noſeedſneekeem atſina Rawaſcholu un Simonu; winus noſodija uſ nenoteiktu laiku pee ſpaidu darbeem, zitus attaiſnoja. Rawaſchols aukſtàm aſinim walſirdigi atſinàs, ka iſdarijis breeſmigo noſeegumu aiſ atreebibas par to, ka anarkiſti tapuſchi noteeſati Lewalâ un Perrê.

— No Pariſes ſino, ka weeſniza, kurâ Rawaſcholu apzeetinaja, ſcho pirmdeen tapuſe uſſperta gaiſâ. Daudſ zilweki eewainoti.

Bulgarijas waldibas wihreem negrib un negrib weiktees. Tà nupat no Konſtantinopoles ſino, ka leelweſirs Dſchewats paſchà iſſkaidrojis Bulgarijas aiſſtahwam Dimitrowam, ka Stambulowa jaunakais rakſts, ko laida Turku waldibai un kurâ, ſtarp zitu, bija luhgts, lai Bulgariju atſihtu par patſtahwigu walſti, preekſch Bulgarijas eſot kaitigs.

— Iſ Sofijas ſino, ka Ruſtſchukâ atraſtas ſprahgſtoſchas bumbas, kuras bijuſchas nolemtas ſultanam un Koburgas prinzim. Kahdas 15 perſonas apzeetinatas.

Turzija. No Konſtantinopoles ſino, ka Frantſchu wizekonſulam Diabekirâ, zelojot uſ ſawu amata weetu, pee Alepas uſbrukuſchi laupitaji. Weenu no konſula pawadoneem eewainoja. Frantſchu wehſtneeks par notikumu paſinoja Turku waldibai.

Indija. No Benares ſino, ka tur plaſotees nikna kolera ſehrga. Mirſtiba eſot leela; no 180 ſaſlimuſcheem miruſchi 130.

Seemeļ-Amerikâ, San-Franziſkas apgabalâ, bijuſe ſtipra ſemes trihzeſchana. Wairakâs pilſehtâs nami ſagruwuſchi. Zik daudſ zilweku gahjuſchi bojâ, wehl neſinams.

Telegramas.

Peterburgâ, 16. apr. Newa tagad tihra no ledus, tomèr iſbraukſchana juhrâ wehl aiſdambejuſês.

— Pehdejâs deenâs „Augſtakai komitejai“ eenahza ap 60,000 rbl., to ſtarpâ 25,000 rbl. no Roſtowas pee Donas tirgotajeem.

Peterburgâ, 16. apr. „Now. Wr.“ iſſaka brihneſchanos, ka Pariſes teeſneſcheem nebijis tikdaudſ duhſchas, Rawaſcholu noteeſat uſ nahwi. Tas wina beedrus pamudinaſchot uſ jauneem breeſmu darbeem.

Peterburgâ, 16. apr. Awiſe „Journ. de St. Pet.“ ſino, ka Rawaſchols un Sinows, ſpreedumu dabujuſchi, kleeguſchi: „Lai dſihwo anarkija! lai dſihwo ſozialâ rewoluzija!“ uſ ko balſis iſ publikas ſaukuſchas uſ teeſneſcheem: „Te nu ir atbilde uſ ſjuhſu ſpreedumu!“ — Trihs anarkiſti apzeetinati dehļ peedalîſchanas pee ſprahdſeena „Weri weeſnizâ.“

Berlinê, 29. (16.) apr. Schwerinê wakar ſwinigi paglabaja leelherzogeni-mahti Aleksandrini, pee kam bija klaht Leelkneſs Wladimirs lihdſ ar Laulatu draudſeni un Wahzijas keiſars.

Wihnê, 28. (16.) apr. Wakar Koburgas prinzis no Sofijas eeradàs ſche un tuhlit zeloja tahlak pee ſawas mahtes, kas uſturas Lugonâ.

Ihpaſchneeks un iſdewejs: Ernſts Plates.
Atbildoſchais redaktors: Dr. phil. Arnolds Plates.
Дозволено цензурою. — Рига, 16 апрѣля 1892 г.

Sludinajumi.

Sina.

No ahrsemem pahrzelojis, esmu sawu dsihwokli no Slokas pahrzehlis uf **Jelgawu** un no **15. aprila** sch. g. sahkot, peenemu tà azu, kà ari wisus zitus slimneekus katrà nedelas deenà, **preekschpusdeenàs no pulkst. 8 lihdf 11.**

Jelgawà, Swehtes eelà 36.

Dr. med. Otto Poetschke,
zitkahrtejs Behrsas un Slokas dakteris.

Adwokats Stroinowskis
ziwil- un kriminal-leetàs ir runajams no pulkst. 8—10 rihtà un no pulkst. 5—7 wakarà
Wehwer-eelà Nr. 6.

Par sinu.

Mahlpils un **Rikteres** pagasta waldes isdos saweem Rigà dsihwojoscheem pagasta lozekleem 1., 2. un 4. majà sch. g. **jaunas pases** pret wajadsigu nodokli famakfu, ka ari familijas fastahwa un notezejuschu pafu ustahdischanu.

Isdoschana notiks Rigà, **Sarina eebraukschanas weetà,** rihtos sahkot no plkst. 9—12 un pehz pusdeenas no pulkst. 2—5.

Mahlpils un Rikteres pag. waldès,
11. aprili 1892. g.
Mahlpils pag wezakais: L. Saulits.
Rikteres pag. wezakais: J. Lauwa.
№ 535. Skrihweris: A. Leepinsch.

Isrentejams
kahdas 212 puhrw. leels **upes plawas gabals.** Tuwakas sinas **Nopaschu pilsmuischà,** zaur Ogres staziju. 3

Labi eenesigs wihnusis
(restorazija), kursch jaw ilgus gadus pastàw, ir flimbas dehl ar wiseem papireem **pahrdodams.** Tuwakas sinas pee skrodermeistera **Jakobsohn** kga, Suworow-eelà Nr. 31.

Wairak simtu birkawas 3
seena
(ne atals) no pehrnà un aispehrnà plahwuma, ir Daugawas plawam, par daschadàm zenam, no 3 rbl. lihdf 4 rbl. 50 kap. birkawà, uf weetas, katrà laikà **dabujams** Mihlgrahwi pee **Kaupina,** 6 werstes no Rigas.

Rigà, Kungu eelà № 22,

Rigà, Haffer-berga namà.

No Baltijas audekli un dsijn manufakturas sabeedribas, Lengeragà,
par fabrikas zenam
dabujami
audekli un dsijas
wisàs leelakàs Rigas manufakturas pahrdotawàs, kà ari noliktawà pee
K. Lorch & beedr.,
Rigà, Kungu eelà Nr. 22,
pahrdodami.

Fr. Lasmana sehklu-tirgotawa,

leelumà un masumà.
Rigà, Aleksandra bulwarî Nr. 1,
netahlu no jaunà apgabal-teesas nama.

Zenas masumà pirzejeem:

Burkani, ihsee wasaras	5 kap.	lote
„ garee farkanee	4 „	„
Beetes, garàs un apakàs	3 „	„
Zigorini	3 „	„
Petersili	3 „	„
Nahzeni, daschadas sortes	3 „	„
Salati	10 „	„
Redisi	3 „	„
Rutki, wasaras	3 „	„
„ seemas	3 „	„
Kirbi	3 „	„
Gurki, Kreewu	3, 4 un 5 „	„
„ Holandeeschu baltee	25 „	„
„ Holandeeschu salee	20 „	„
Selderini	8 „	„
Purawi	15 „	„
Kahli	3 „	„

Lopu baribas beetes
daschadas sortes, 25, 30, 35 un 40 kap. mahrz.
Lopu rahzeni . . . . . 40 kap. mahrz.
„ **burkani,** milsigee, baltee 60 „ „
„ **burkani,** milsig., farkanee 80 „ „
„ **kahli,** milsigee . . . 50 „ „

Drukatu pamahzischanu, kà lopbaribas-augi jaandsina, dodu sehklu pirzejeem par brihwu lihdsi.

Wisas **puku** un zitas sche minetas sehklas par lehtakàm zenam.

Atkalpahrdewejeem lehtakàs Rigas engroszenas.

Uf galwoschann labi dihgstoschas un pareisas sortes. 1

NB. Lai weltigi kawekli nerastos, laipni lubdsu apstellejumus uf sewischka papira usrakstit.

Sabeedriba
M. de la Fare & Co.,
Sw. Peterburgà,
pahrdod
premiju biletes
uf nomaksu pa mehnescheem.

Loti mehrena komisija. Winnestu teesibas un kuponu rentes peeder pirzejam. Mehneschu maksas fanem Rigà.

Premiju apdroschinaschanas
pret amortisaziju.

Wirsagents
J. Burchards,
Rigà, Kungu eelà Nr. 24.

Lihdseklis pret kodem.
Kodu-maisus,
kodu-pulweri,
kodu-efenzes,
kodu-papirus,
naftalinu,
terpentinu,
kamparu,
moschus u. t. t.
peedahwà
prowisora Ph. Blechman'a
apteeku-pretschu, parfimerijn un gumijas-pretschu pahrdotawa,
Schahlu-eelà Nr. 5, blakus Jakscham.

Pakpapiru
un
papira kulites
peedahwà daschadàs sortês
J. Burchards,
Rigà, Kungu eelà Nr. 24.

Manà grahmatu- un bilschu-drukatawà, burtu-leetuwê un Latweeschu grahmatu pahrdotawà Rigà, pee Petera basnizas, ir dabujamas schahdas grahmatas:

Sarkanais.
Schahs lapinas Latweeschem wehlê kahds Gaujmalneeks.
Maksà 5 kap.

Semenu Marijina.
No J. Swaigsnites
Maksà 10 kap.

Seemas-swehtku dahwana preeksch behrneem.
Maksà 5 kap.

Seschi stahsti,
to Latweeschem wehlê kahds Gaujmalneeks.
Maksà 5 kap.

Ernsts Plates.

Zehsis.

27., 28. un 29. junijà 1892. g.:
waislas lopu tirgus un semkopibas, amatneezibas un ruhpneezibas isstahde, iseihkota no Deenwidus-Widsemes semkopibas beedribas.

Peeteikschanas teek lihgti lihdf **1. junijam 1892. g. eesuhtit.** Programas un peeteikschanàs listes peesuhta uf wehleschanos isstahdes komitejas sekretars: **W. von Blankenhagen** kungs.

Adrese: **Isstahdes komitejai Zehsis.** 2

Makschereschanas draugeem
peedahwa leelà iswehlê
makschereschanas rihkus,
starp kureem atrodàs daudf jauni **mahkfligi peewilinaschanas kumosi, wirpulodamas mahkfligas siwtinas, juhras sahles schnores, pihtas kanepaju un sihda schnores** preeksch wellamàm makschkerem u. t. t.
Johannes Mitschke,
2 **tehrauda un schaujamu rihku noguldtawa,** Kungu eelà.

Smehketaju kungeem
1 peedahwajam muhsu
jaunàs papirosu sortes
is labakàs **Turku tabakas** pagatawotas:

Mursala . .	100 gab.	1 r.,	25 gab.	25 k.,	10 gab. 10 k.
Wenoks . .	100 „	1 „	25 „	25 „	10 „ 10 „
Baronskija .	100 „	60 k.,	25 „	15 „	10 „ 6 „
Ljubo	100 „	60 „	25 „	15 „	10 „ 6 „
Nadeschda .	100 „	60 „	25 „	15 „	10 „ 6 „
Balkanskija	100 „	50 „	— „	— „	10 „ 5 „

un peedahwadami atgahdinajam muhsu **tabaku** no **48** k. mahrz. un dahrgaki, lihdf **12** rbl. mahrz.

Mündela un beedra
tabakas un zigaru fabrika Rigà.
Noliktawa: Kungu un Petera basnizas eelu stuhrî.

Pirmà leelà Kreewijas rihsu-sterkelu fabrika.
Fabrikas sihme.

Selta un sudraba medakas.

Sterkelu fabrikazijas sabeedriba
J. Willms un beedr.,
Halbstadtê, Taurijas gubernà, Kreewijà.

Eedroschinamees zeen. publiku darit usmanigu uf muhsu **rihsu-sterkeli,** kas pagatawota is wislabakajeem Persijas rihseem. Muhsu **rihsu-sterkele** labuma sinà naw sliktaka par wislabakeem ahrsemju fabrikateem, turpretim lehtaka, un tadêk mums eespehjams, ar katru eekschsemes kà ari ahrsemes fabrikatu sazenstees. Muhsu **rihsu-sterkele** ir tihra no saehdoschàm weelam un ziteem peemaisijumeem. Muhsu **rihsu-sterkele** ir uf wisàm isstahdem Kreewijà ar augstakàm medalam tikuse apbalwota.

Muhsu **rihsu-sterkelu noliktawa leelumà** preeksch **Widsemes** un **Kursemes** atrodas pee

Th. Angelbeck un beedr., Rigà,
kolonial-pretschu pahrdotawa,
Schahlu eelà Nr. 4 (senak Nr. 2) un Melngalwju eelà Nr. 3.

Sterkelu fabrikazijas sabeedriba
J. Willms un beedr.

Gases un uhdens wadu eetaises. Masgaschanàs eetaises.
Masgaschanàs galdus.

Peedahwà is sawa bagata krahjuma
tehja
un
kasija maschinas,
saftes
un
supas katlus,
kaserokus
un
tehjas katlus,
schelèjas
un
kuhku formas
u. t. pr.

W. F. Petersohn,
kapara-kaleju meistars,
Rigà. leelà Minz eelà Nr. 4/6 Rigà,
isgatawo
wisadus
kapara-kaleju darbus.

Twaiksa, gases
un
uhdens krahnus
un
wentilus.
Sleeptas kapara,
dselss un alwas truhbas
wisadà leelumà,
pee tahm peederoschus
fitingus
un
fasona gabalus
u. t. pr., u. t. pr.

Klosetus un uhdens nolaischanas weetas. Uhdens notezeschanas wadus is mahla, tschuguna, dselss un kapara truhbam. 3

Lehti, labi un derigi!

Kà sewischki eeteizamus peedahwà
„Laferma" sabeedriba
nupat kà isnahkuschos
papirosus

„Grafskija",	25 gabl.	15 kap.,	10 gabl.	6 kap.,
„Swet",			10 „	5 „
„Atlasnija",			10 „	3 „

kurus apgahdajot beedriba netaupija ne puhles, nedf isdewumus.

Dabujami wisàs **kolonial-tirgotawàs** un
„Laferme" sabeedribas noliktawà,
Rigà, Grehzineeku eelà Nr. 26.

P. S. Top lihgts raudsitees uf to, ka banderole nebuhtu saplosita.

Sina

preeksch meschakungeem, meschasargeem un wiseem teem, kas pa mescheem un laukeem darbojas,

kà **ween-** un **diwstobru flintes** un **pistoles,** tà aridsan **Amerikas, Belgijas** un **Wahzu semes** gresni un derigi **rewolweri, pistongas** jeb **kaparinas, skrotes, stirnu lodes, skroschu maki, pulwera ragi, jaktes naschi** un **duntschi, saktes** un **pasta ragi** no misina un kapara teek leelà krahjumà tureti un par mehrenu zenu pahrdoti

taî weenteesigâ wisuwezakâ un gruntigâ

J. Redlich

Englischu magasinê.

Dreymann & Block

(Kaus-eelâ)
peedahwà tik ko kà atnahkuschus
misjaunakos pawasara stofus
wisleelakâ iswehlê, par lehtakàm zenam:

Kungu uswalku stofus, eeksch- un ahrsemju fabrikata.

Leetus mehteln un jaku stofus, sahkot no 75 kap. par arschinu.

Dahmu tuhku, wisadâs krahsâs, preeksch dahmu, jahtneetschu un behrnu uswalkeem, sahkot no 1 rbl. par arschinu.

Diagonal-schewiot stofus, preeksch dahmu un behrnu uswalkeem, sahkot no 75 kap. par arschinu.

Flaneli, plehdus, krawatas, krahgus un manschetas.

Musturus pehz wehleschanàs peesuhta.

Modernus leetus mehteln
par 5, 10, 7, 15 lihdf 25 rbl. gab.,
modernas rotondas
par 14, 16, 20 lihdf 30 rbl. gab.,
modernas schaketes
par 4, 5, 6 lihdf 12 rbl. gab.,
jaunakos
dahmu drehbju stofus
bagatigâ iswehlê par lehtakàm zenam.
!! Gardines !!
baltas un krème, par 15, 16, 18, 20 lihdf 60 kap.,
saules-sargus
it ihpaschi leelâ iswehlê par **fabrikas zenam**
peedahwà
Otto Spilcker u. beedr.,
Nr. 7, Schahlu eelà **Nr. 7.**

Печатать разрѣшается. Рига, 17 апрѣля 1892 г. — Рижскій Полицій-мейстеръ Подполковникъ Рейхартъ. — Drukats un dabujams pee bilschu- un grahmatu-drukataja un burtu-lehjeja Ernsts Plates, Rigà, pee Petera basnizas.